

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ЦЕНТАР ЗА КОНТИНУИРАНУ ЕДУКАЦИЈУ

БИЗНИС ПЛАН

Јануар 2012. год

САДРЖАЈ

	<u>Стр.</u>
I Увод	3
I. 1 О Универзитету	4
II Организација	5
II.1 Оснивање Центра за континуирану едукацију	5
II.2 О Центру за континуирану едукацију	5
II.3 Мисија	6
II.4 Визија	6
II.5 Организациона структура ЦЗКЕ	6
II.6 Запослени Центра ЦЗКЕ	7
II.7 Програми	7
II.8 Полазници	10
III Анализа тржишта	12
III.1 Swot анализа	12
III.2 Тржиште	12
III.3 Сегментација тржишта	13
III.4 Конкуренција	13
III.5 Финансијска одрживост	13
IV Маркетинг план	14
V Финансијски план	14
V.1 Финансијско стање	14
V.2 Будуће финансије	16
VI Закључак	17

I УВОД

На почетку двадесетпрвог века постигнут је општи консензус да је знање основна покретачка снага друштва и главни предуслов напредка. Разлике у знању и његовој примени постале су главни чиниоци према којима се државе деле на развијене и неразвијене, богате или сиромашне.

Концепт доживотног учења полази од следећих претпоставки:

- Живот није могуће поделити на доба за учење и доба за рад, већ је неопходно обе активности подједнако подстицати током читавог живота
- Људи су способни да уче током читавог живота, а учење и усавршавање су неопходни за потпуни развој личности и њених потенцијала
- Успешно учење не подразумева само усвајање знања већ исто тако и развој вештина потребних у свакодневном животу.
- Многа знања и вештине стичу се на неформалан и информална начин, те их је потребно на адекватни начин подстицати, вредновати и користити.

Доживотно учење значи померање акцента од класичног образовања ка практичном знању. Оно полази од чињенице да у циљу стицања образованих циљева (усвајање знања, вештина, навика и сл) појединац, поред институционалног образовања користи и остале могућности учења и усавршавања које нису саставни део формалног образовања. Ова настојања одражавају се и слоганом ‘‘од подучавања до учења’’ који наглашава већу и активнију улогу онога који учи у поређењу са досадашњим концептом предавача и ученика. Ове промене наглашавају повећану важност учења кроз саветовање, практичне тренинге, развијање мотивације у циљу повећања самопоуздања и воље за учењем.

На факултетима Универзитета у Београду програми сталног усавршавања се реализују путем курсева, семинара, радионица, стручних и научних саветовања и других облика усавршавања, на којима се полазници упознају са појединим областима струке и науке ради проширивања и продубљавања стеченог знања и успешног рада у пракси. На факултетима Универзитета у Београду реализује се велики број програма намењен образовању одраслих, полазника старијих од 24. године, између осталог програма мастер и докторских студија.

Полазници програма сталног усавршавања могу бити лица са претходно стеченим најмање средњим образовањем.

I. 1 О Универзитету

Универзитет у Београду обележава као свој дан 13. септембар, у знак сећања на почетак наставе на Високој школи у Београду.

Високу школу основао је Доситеј Обрадовић (1739-1811) током насталог затишја после жестоких борби са Турцима, са циљем да правнички образује будуће државне чиновнике. Висока школа основана је по моделу Високог образовања Аустриског царства с краја 18. и почетка 19. века.

Две године касније Доситеј Обрадовић отвара Богословију (1810). Након што Турци пале 1813. године импозантну библиотеку Београдског училишта, уследило је повлачење у Крагујевац и оснивање тамошњег Лицеја 1838. године. Лицеј се премешта у Београд 1841. године, а 1863. године се трансформише у Велику школу. Са три факултета (Правни, Филозофски и Техничких факултет) Велика школа смештена је у здање које је један од најпознатијих Срба тога доба, Капетан Миша Анастасијевић поклонио свом отечеству.

Доношењем првог закона о Универзитету 1905. године, Велика школа је проглашена за Универзитет у Београду. Закон из 1905. године је зајамчио аутономију универзитета, прокламујући “да су наставници слободни у излагању“. Тако је из малог језгра од 20 студената, колико их је било 1808. године, Универзитет у Београду израстао 1905. године у високо-школску установу од три факултета, са 34 наставника и 788 студената. Од тада се Универзитет у Београду непрекидно развијао, да би данас представљао највећу и најстарију високо-школску установу у региону, која се састоји од 31 факултета, 11 научних института, Универзитетске библиотеке и 6 центара, са око 90.000 студената и готово 7 000 наставника, истраживача и сарадника, који чине највећи део научно-образовног потенцијала Србије.

После Другог светског рата, Универзитет у Београду је био *alma mater* готово свих Универзитета на подручју Србије, Црне горе, Босне и Херцеговине и Македоније.

У току два века постојања Универзитет у Београду је служио свом народу, а његови бивши студенти и наставници дали су огроман допринос нашем културном, научном, образовном, политичком и привредном животу. Универзитет у Београду је спреман да задржи и унапреди позицију водеће високо-школске установе у региону, чувајући оно вредно у својој традицији, због чега је и препознатљив као прави национални бренд, прилагођавајући се изазовима новог времена.

Приступом Србије Болоњском процесу, пред Универзитет у Београду се поставља задатак да се до краја прве деценије овог века укључи у јединствени европски академски простор.

II ОРГАНИЗАЦИЈА

II.1 Оснивање Центра за континуирану едукацију

Радна група за програме сталног усавршавања на Универзитету у Београду, именована у складу са закључцима седнице Сената Универзитета у Београду одржане 25. новембра 2009. год, са задатком да дефинише услове, начин и поступак реализације програма сталног усавршавања, као и садржај и изглед обрасца на коме се издаје уверење о савладаном програму сталног усавршавања, која се 2009. год укључила у рад Темпус пројекта под називом „**Development of Lifelong Learning Framework in Serbia**”(DELFIIS), доставила је Сенату на усвајање:

1. Стратегију развоја доживотног учења
2. Одлуку о оснивању Универзитетског Центра за континуирану едукацију
3. Правилник о раду Универзитетског Центра за континуирану едукацију

Стратегија развоја доживотног учења настала је након трогдишњег рада на проблемима доживотног учења у оквиру Темпус пројекта под називом „**Development of Lifelong Learning Framework in Serbia**”(DELFIIS).

Link <http://www.bg.ac.rs/csrp/obrazovanje/dozivotno.php>,

II.2 О Центру за континуирану едукацију

Центар је организациона јединица Универзитета у Београду основана ради развоја и промовисања система континуиране едукације, идеје доживотног учења и обезбеђивања подршке лицима заинтересованим за даље образовање и усавршавање.

Делатност Центра је:

- Развој система континуиране едукације на Универзитету у Београду
- Координација рада центара континуиране едукације на факултетима у саставу Универзитета у Београду
- Пружање информација о програмима и курсевима континуиране едукације
- Пружање саветодавних услуга лицима заинтересованим за програме континуиране едукације
- Популаризација идеје континуиране едукације и промовисање курсева широј јавности
- Истраживање стања на тржишту услуга континуиране едукације (истраживање потреба потенцијалних клијената, активности конкуренције...)
- Формулисање понуде за различите типове клијената (обезбеђивање основних претпоставки и ресурса, правилан избор курсева у понуди, унификација начина одржавања курсева...)
- Укључивање у интернационални систем континуиране едукације и сарадња у међународним пројектима у овој области
- Успостављање академске, научне и стручне сарадње са другим институцијама у земљи и иностранству које се баве континуираном едукацијом
- Остали послови у области континуиране едукације

II.3 Мисија

Два основна, подједнако важна циља доживотног учења јесу унапређење активног грађанства и смањење незапослености.

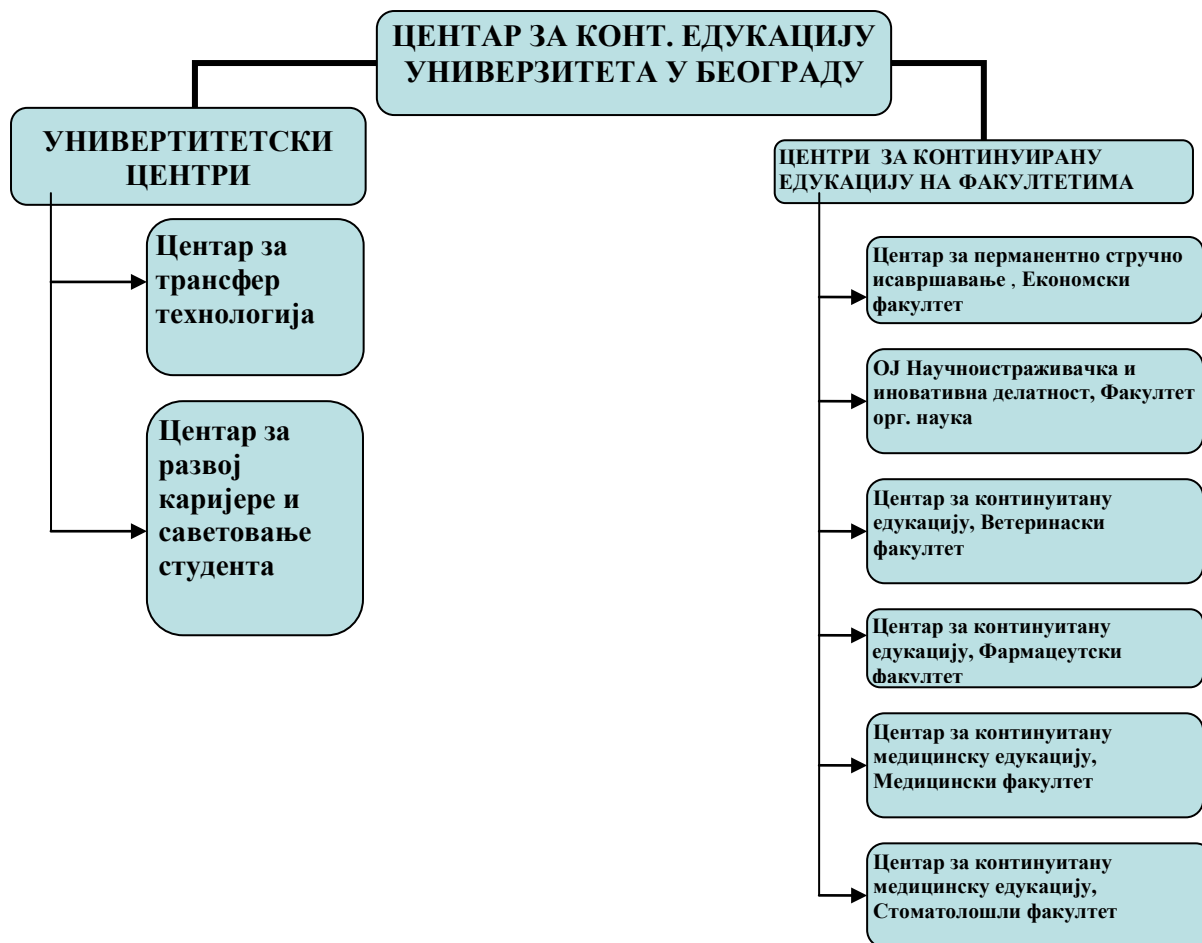
Мисија Центра је да се задовољи потребе полазника за програмима целоживотног учења у локалној заједници и региону. Центар нуди низ стандардних и сертификованих програма, као и програме и курсеве осмишљене да побољшају стручне и техничке вештине полазника. Мисија Центра за континуирану едукацију (ЦЗКЕ) је да пружи одговор на потребе полазника свих узраста за личним развојем и културним напредком.

II.4 Визија

Центар за континуирану едукацију има за циљ да својим радом допринесе порасту квалитета образовања, квалитетној обуци у различитим областима полазника свих узраста у Србији. У складу са тим, Универзитет за своје основне дугорочне циљеве поставља:

1. Промовисање културе учења и образовања
2. Јачање сарадње и умрежавање на националном и међународном нивоу
3. Развој основних компетенција које се сматрају предусловима савремене писмености
4. Друштвени развој и смањење незапослености
5. Флексибилност и приступачност образовања
6. Признавање и вредновање свих облика стечених знања и вештина

II.5 Организациона структура

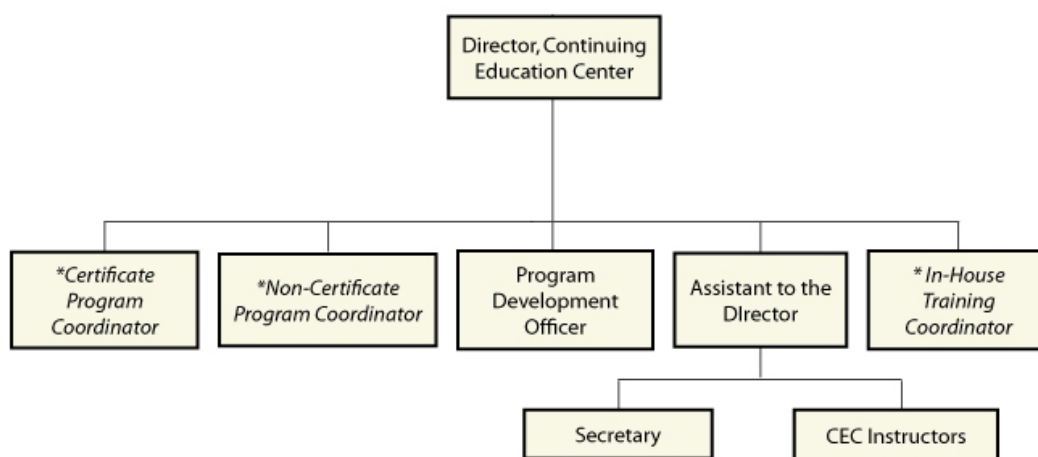

Тренутна организациона структура Центра за континуирану едукацију је ова приложена. У будућности се очекује повећање броја Центара за континуирану едукацију на факултетима, као и укључивање других организација у његов рад (волонтери, итд.)

II.6 Запослени Центра

Рад Универзитетског Центра за континуирану едукацију координира директор Универзитетског центра кога именује Ректор, на четири године, са могућношћу поновног именовања. Директор Центра сачињава план и програм рада Центра.

Актом о систематизацији утврђују се послови, укупан број радних места са називом и описом послова и потребним бројем извршилаца, као и услови за свако радно место. Тренутно центром руководи координатор уз подршку више запослених у стручним службама Универзитета. С обзиром на превасходну улогу центра да координира радом појединачних центара на факултетима, Центар ће се у раду ослањати и на радно ангажовање запослених у Центрима за континуирану едукацију на факултетима.

О функционисању Центра стара се Савет Центра.

Ректор именује једног од проректора као председника Савета Центра.

Савет чине именовани проректор и по један представник већа сваке групације наука на Универзитету у Београду.

Председник Савета Центра руководи радом Савета и стара се о спровођењу одлука. Унутрашња организација Центра, начин рада и руковођења, као и начин обављања стручних, административних и техничких послова, уређује се правилником који доноси Сенат.

II.7. Програми

На факултетима Универзитета у Београду постоји велики број специјалистичких и последипломских програма, програма стручног усавршавања и обуке, различитих курсева и специјализација. Циљ је да све облике и могућности додатног усавршавања интегрише у јединствен систем, како би се заинтересованим лицима обезбедио бољи приступ информацијама, а самим тим и могућност даљег усавршавања учинила ефикаснијом и транспарентнијом. Професионална оријентација и услуге саветовања и усмеравања треба да буду доступне свим потенцијалним корисницима како би били упознати са могућностима које пружа концепт доживотног учења. Такође је неопходно промовисати сарадњу и јачање партнерства између Универзитета на националном и интернационалном

нивоу, како би се дипломираним студентима понудили што атрактивнији програми. С тим циљем формиран је Центар за конзинуирану едукацију Универзитета у Београду, који се у свом раду ослања на рад појединачних Центара на факултетима.

На основу Закона о високом образовању из 2005. године Универзитет је усвојио Статут 2006. године, на основу кога сада организује студије другог и трећег нивоа које су намењене кандидатима, с обзиром на обавезне претходно стечене квалификације, углавном за кандидате старије од 24 године. Сви програми које Универзитет у Београду организује су акредитовани, на основу чега је и Универзитет добио дозволу за рад од Министарства просвете. У наредној табели дат је приказ основних података о програмима који се сада реализују.

Факултети	Мастер програми	Докторски програми	Специјалистичке акад. студије	Спец. студије	стр
<i>Архитектонски</i>	1	1	1	-	
<i>Грађевински</i>	2	2	1	-	
<i>Електротехнички</i>	1	1	-	-	
<i>Машински</i>	1	1	-	-	
<i>Рударско-геолошки</i>	7	4	-	-	
<i>Саобраћајни</i>	1	1	-	-	
<i>Технолошко-металуршки</i>	6	7	-	-	
<i>Технички факултет у Бору</i>	4	3	-	-	
<i>Факултет организационих наука</i>	10	1	2	1	
<i>Пољопривредни</i>	11	2	2	-	
<i>Шумарски</i>	1	1	1	-	
<i>Економски</i>	11	3	-	-	
<i>Правни</i>	2	1	-	-	
<i>Православни богословски</i>	2	1	-	-	
<i>Филозофски</i>	10	9	-	-	
<i>Филолошки</i>	3	1	-	-	
<i>Факултет политичких наука</i>	10	4	-	-	
<i>Факултет безбедности</i>	1	1	-	1	
<i>Учитељски</i>	2	1	-	-	
<i>Медицински</i>	4	2	1	2	
<i>Факултет спорта и физичког васпитања</i>	1	1	-	-	
<i>Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију</i>	6	1	-	-	
<i>Стоматолошки</i>	-	1	1	-	
<i>Фармацеутски</i>	-	1	2	-	
<i>Факултет ветеринарске медицине</i>	-	1	1	-	
<i>Математички</i>	3	3	-	-	
<i>Физички</i>	3	2	-	-	
<i>Хемијски</i>	2	2	-	-	
<i>Факултет за физичку хемију</i>	1	1	-	-	
<i>Биолошки</i>	3	3	3	-	
<i>Географски</i>	5	1	-	-	
<i>Универзитет у Београду</i>	6	2	-	-	

Посебно истичемо да је већи број програма са заједничком или дуплом дипломом, а поједини програми се реализују на енглеском језику. Поступак акредитације за друге програме на енглеском језику је у току.

Универзитет припрема програме мастер и докторских студија за студенте са предходним радним искуством, за које би се посебно вредновало предходно искуство.

Један број програма организује Завод за унапређење образовања и васпитања Медицинска, Фармацеутска и Ветеринаска комора, као и појединачни курсеви које усвајају Наставно научна Већа, и Сенат Универзитета.

Број курсева за лиценцу у области образовања и 2010/2011.

Грађевински факултет	3
Електротехнички факултет	5
Технолошко-металуршки факултет	1
Рударско-геолошки факултет	1
Факултет организационих наука	4
Машински факултет	2
Саобраћајни факултет	1
Филозофски факултет	5
Филолошки факултет	10
Учитељски факултет	12
Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију	6
Факултет спорта и физичког васпитања	4
Економски факултет	2
Факултет политичких наука	2
Математички факултет	5
Географски факултет	1
Физички факултет	2
Биолошки факултет	5
Институт за нуклеарне науке „Винча“	2
Укупно на Универзитету	72

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ У ПОЉУ ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

У наредној табели дат је број полазника курсева по годинма на Економском факултету:

Период	Број програма	Број полазника
2009. год	8	150
2010. год	13	249

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ У ПОЉУ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Подаци Центра за континуирану медицинску едукацију Медицинског факултета о броју програма и полазника, по годинама од оснивања 2003. године до данас.

период	број програма	број предавача	број полазника
2003-2008 год.	335	4526	25.569
2009. год	58	603	4.142
2010. год	99	703	7.931

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ У ПОЉУ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

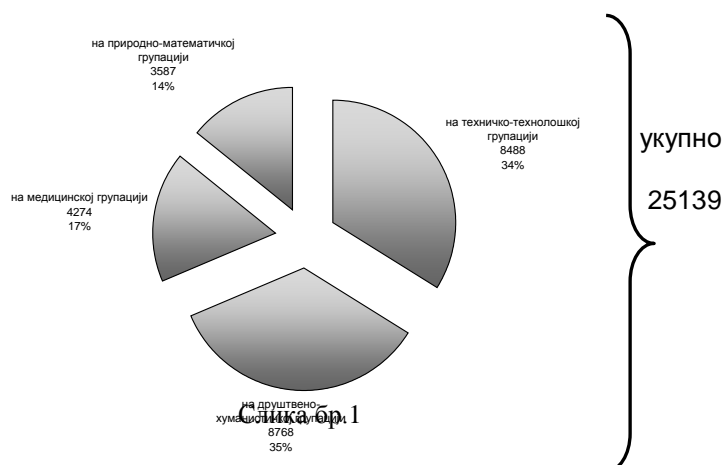
У наредној табели дат је број полазника курсева по годинма на Математичком факултету:

2002. године	2003. године	2004. године	2005. године
96	61	28	25

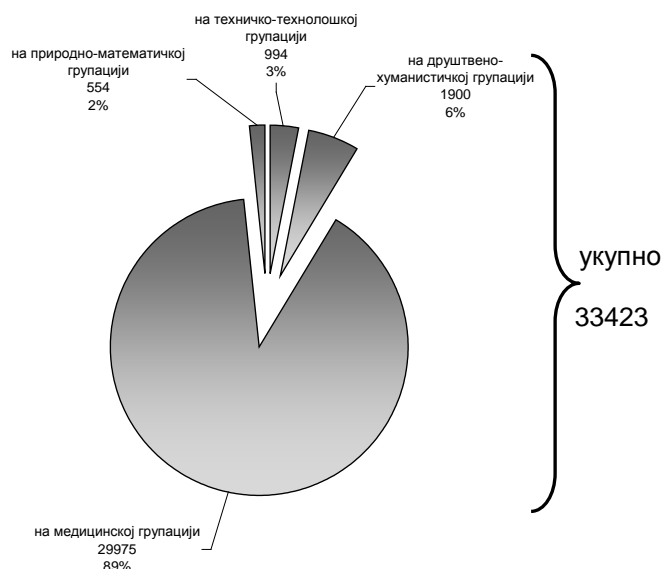
II.8 Полазници

Интересовање за курсеве целоживотног учења порасло је током последњих пар година.. У области формалног образовања, према више закона о универзитету у периоду до 2005. године, Универзитет у Београду је организовао последипломске студије и израду докторских дисертација у свим областима које се развијају на Универзитетима. На сл. 1-3 дати су основни подаци о броју кандидата који су до сада завршили неки од поменутих видова образовања.

Укупан број лица која су стекла назив магистра наука на Универзитету у Београду

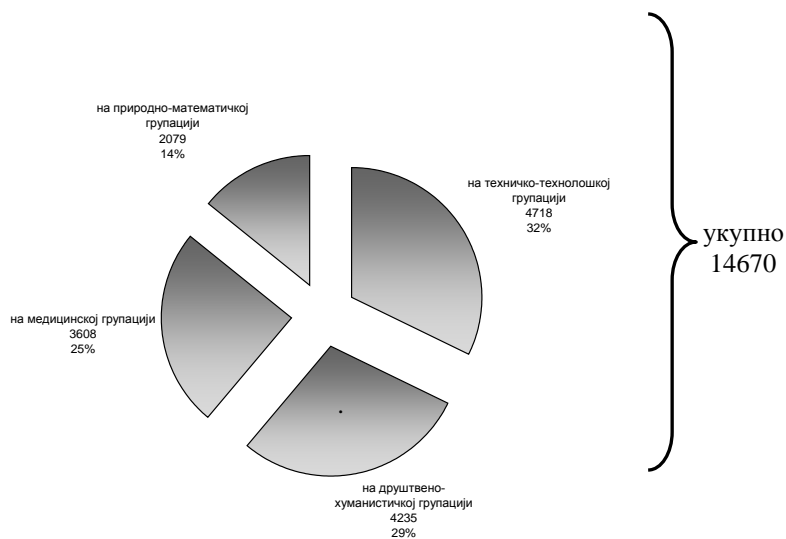

Укупан број лица која су стекла назив специјалисте на Универзитету у Београду

Слика бр. 2

Укупан број лица која су стекла назив доктора наука на Универзитету у Београду

Слика бр. 3

У времену у коме је знање основна вредност, мења се и разумевање процеса образовања, његових циљева, места и начина на који се оно одвија. Систем образовања потребно је приближити и прилагодити корисницима, што подразумева прилагођавање метода учења и подучавања различитим потребама и могућностима. Флексибилност и приступачност образовања подразумева и коришћење компјутерских технологија, пре свега промовисање Е-учења и студирања на даљину. образовање утемељено на компјутерској технологији посебно олакшава приступ образовању особама са посебним потребама, а у циљу њихове што боље интеграције у заједницу.

III. АНАЛИЗА ТРЖИШТА

III. 1 SWOT ANALIZA

СНАГЕ <ul style="list-style-type: none"> • традиција • квалитет • поверење	СЛАБОСТИ <ul style="list-style-type: none"> • финансирање • конкуренција • слаба медијска пропагодна • осетљивост тржишта
ПРИЛИКЕ <ul style="list-style-type: none"> • у развоју тржишта • у новим знањима и вештинама • у потреби за професионалним усавршавањем • у прилагођавању новим ситуацијама • у промовисању културе учења и образовања	ПРЕТЊЕ <ul style="list-style-type: none"> • конкуренција • незаинтересованост полазника • незаинтересованост послодаваца

III.2 Тржиште

Универзитет у Београду, као највећа научно-образовна институција у нашој земљи и својеврстан академски центар југоисточне Европе, са традицијом дугом 200 година, дужан је да ради на промовисању културе сталног усавршавања и образовања.

За развој културе доживотног образовања код појединаца је неопходно развијати потребу, вољу, интересовање и мотивацију за даљим учењем кроз бенефиције које долазе након тога и које се не морају вредновати само напретком у каријери, већ и личном сатисфакцијом. Активно образовање подразумева вољу за учењем, способност вежбања критичког размишљања и знање о исправном начину учења. Мотивисаност појединаца, као и разноликост и приступачност образованих програма, основни су предуслов за успешну примену концепта доживотног учења.

Најчешће препреке за додатно или накнадно образовање одраслих су:

1. Ситуационе (недостатак времена и материјалних средстава, породична ситуација, удаљеност места становања)

2. Институционалне (неодговарајућа понуда, неиспуњење услова за похађање одређених програма, недостатак информација)

3) Личне (мањак самопоуздања, предразуде типа „исувуше сам стар’’, страх од неуспеха, неодговарајуће навике, недостатак интересовања, потцењивање значаја образовања)

Имајући то у виду, неопходно је препознати потребе студената након завршених студија и на Универзитету развијати програме и модуле усаглашене са тим потребама, који ће омогућити дипломираним студентима да стекну специфична знања, директно примењива на радном месту. Програми за одрасле морају бити оригинални,

прилагођени њиховим интересима и потребама и морају се разликовати од програма намењених млађој популацији. Образовање одраслих разликује се од образовања деце у том смислу што свака образовна група и сваки одрасли учесник у групи доносе са собом различита претходно стечена знања и искуства. Њихово прихватање и уважавање доприноси додатној мотивацији за завршетак уписаног програма и даље учешће у процесу усавршавања.

У том смислу сарадници на катедри на Андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду, припремили су анкету којом би се испитале потребе тржишта за програмима континуиране едукације. Анкета је уз помоћ Универзитетског центра за развој каријере и саветовање студената прослеђена компанијама с којима Универзитет има потписане уговоре о сарадњи (Телеком, Теленор, НИС.и др). Добијени резултати представљаће полазну основу приликом креирања и осмишљавања будућих програма које ће Центар реализовати.

III.3 Сегментација тржишта

Традиционално, Центар за континуирану едукацију се у свом раду обраћа студентима, одраслим, и другим институцијама које желе да прошире своја знања програмима овог типа. На пример, неки клијенти су студенти који су заинтересовани да похађају некредитне курсеве како би унапредили своје језичке вештине или сазнали више о појединим областима. Остали клијенти су професионалци којима су потребни сертификати у области медицине, управљању људским ресурсима, маркетинг, итд, како би задржали своје лиценце за рад. Друга група клијената су високошколске установе, или привредни субјекти заинтересоване за покретање сопственог програма континуираног образовања.

Услед потреба тржишта за организацијом тржишта следеће установе су преузеле одговорност за усвајање и сертифицивање оваквих програма: Завод за унапређење образовања и васпитања, Медицинска, Фармацеутска и Ветеринаска комора, Наставно научна већа факултета, Сенат Универзитета.

III.4 Конкуренција

Примарна конкуренција долази од универзитета који нуде програме континуираног образовања као што су мастер, докторски, и специјалистички програми. Корпоративне организације развијају *in house* програме и тако постају самостални у пружању оваквих обука. На пример, банке нуде програме за обуку својих запослених. Конкуренција у области доживотног учења је у раду Института који дају курсеве језика, курсеве преквалификације, као и у раду Привредне коморе, Националне службе за запошљавање и других сличних установа.

III.5 Финансијска одрживост

Тржиште за овакаве програме је изузетно осетљиве. Оне институције које нуде овакве програме по нижим ценама или са флексибилним програмима привући ће већи број клијенте. Међутим, за већину привредних субјеката, брендирање, углед, и чврсти односи су вреднији од цене.

У сарадњи са привредним субјектима креирају се програми који би задовољили потребе тржишта. У том смислу Универзитету у Београду обраћају се компаније, и установе које би желеле да унапреде знања својих запослених. Један од примера је

НИС, који се обратио Универзитету ради креирања курса којим би се унапредила знања њихових инжењера и техничара.

Такође нови захтеви тржишта за новим занимањима (прим. Стучњак за хемикалије) стварају могућност да Универзитет организује курсеве којима би стручњаци из тих области стекли потребна знања за обављањем оваквих послова.

IV . МАРКЕТИНГ ПЛАН

У циљу запошљавања и опстанка на тржишту рада, неопходно је не само познавање основних вештина, већ и константно усавршавање знања и способности. Непрекидан развој технологије, примера ради, захтева и развој способности неопходних за њено коришћење. Међу послодавцима и запосленима неопходно је промовисати свест о томе да је свако радно место истовремено и место на коме се учи. Доживотно учење подразумева не само учење у циљу запошљавања, већ и периодична усавршавања и обуке на радном месту. Имајући то у виду, Универзитет ће подстицати сарадњу са локалним институцијама, привредним друштвима и другим привредним субјектима, а један од циљева Стратегије је и стварање партнерства између Универзитета, Привредне коморе и Националне службе за запошљавање.

Промоција се планира путем сајта Универзитета у Београду, линк <http://www.bg.ac.rs/csrp/obrazovanje/dozivotno.php>, као и промоције програма путем публикација, флајера, радионица, презентација, медијских промоција и сл.

V ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

V. 1 Финансијско стање

Рад Центра финансира се из средстава Универзитета, у складу са одлуком надлежног органа, као и из котизација, донација, поклона и сл.

Радам Центра за континуирану едукацију обухваћен је и рад Центра за трансфер технологије, и Центра за развој каријере и саветовања студента, као и појединачних Центара за континуирану едукацију на факултетима.

Центра за трансфер технологије, финансиран је из средстава Европског завода за патенте, као и Завода за интелектулану својину Републике Србије, са једне стране, док са друге значајан извор чине котизације, донације, поклони и сл. Укупна средства на годишњем нивоу износе 50.000 еура.

Центра за развој каријере и саветовања студента је финансиран од студентске чланарине (која износи 1 еуро по студенту на годишњем нивоу) као и из котизација, донација, поклона и сл. Укупна средства на годишњем нивоу износе 60.000 еура.

Центари за континуирану едукацију на факултетима финансирају се готово искључиво од котизација полазника курсеваи донација.

У наредним табелама дат је приказ прихода (у рсд) који Универзитет остварује на основу уписне квоте, и утврђене школарине по програмима на факултетима:

Табела за школску 2011/2012. год

ФАКУЛТЕТ	приходи (у рсд)			
	мастер	специјалистичке академске	специјалистичке струковне	докторске
Архитектонски	48000000	3600000		4500000
Грађевински	25000000	4160000		5250000
Електротехнички	55350000			12960000
Машински	24960000			13333350
Рударско-геолошки	14880000			4100000
Саобраћајни	33000000			2200000
Технолошко-металуршки	12480000			10080000
Технички-Бор	3696000			2070000
ФОН	113650000	11270000	13755000	6110000
Пољопривредни	27180000	6400000		11500000
Шумарски	13632000	3000000		2250000
Економски	72000000			9000000
Правни	53000000			9000000
Православни	6426000			1341000
Филозофски	35686560			22517000
Филолошки	100000000			22500000
ФПН	26950000			8960000
Факултет безбедности	5995000		8880000	1594000
Учитељски	10000000			660000
Факултет вет. медицине		4800000		3600000
Медицински	13056000	43248000	6528000	8840000
Стоматолошки		6000000		4800000
Фармацеутски		19050000		7425000
ФАСПЕР	27000000			1320000
Факул. спорта и ф.васп.	7350000			2205000
Математички	20910000			7548000
Физички	3600000			6000000
Хемијски	12600000			11400000
Физичка хемија	3600000			3150000
Биолошки	14450000	1800000		7300000
Географски	6776000			1530000
Универзитетске студије	16600000			3200000
УНИВЕРЗИТЕТ	759827560	103328000	29163000	218243350

Табела за школску 2012/2013. год

ФАКУЛТЕТ	приходи (у РСД)			
	мастер	специјалистичке академске	специјалистичке струковне	докторске
Архитектонски	72960000	3600000		4500000
Грађевински	25000000	4160000		5250000
Електротехнички	61500000			12960000
Машински	24960000			13333350
Рударско-геолошки	14880000			4100000
Саобраћајни	33000000			2200000
Технолошко-металуршки	13260000			9450000
Технички-Бор	3696000			2070000
ФОН	119020000	22070000	14595000	6110000
Пољопривредни	29880000	9400000		13375000
Шумарски	14592000	3000000		3750000
Економски	72000000			9000000
Правни	49500000			9000000
Православни	6300000			1338000
Филозофски	35686560			22517000
Филолошки	112500000			22500000
ФПН	41250000			10080000
Факултет безбедности	6595000		13138200	1753000
Учитељски	28000000			720000
Факултет вет. медицине		4800000		3600000
Медицински	15360000	43248000	6528000	24480000
Стоматолошки		4800000		2400000
Фармацеутски		21550000		7425000
ФАСПЕР	22050000			1650000
Факул. спорта и ф.васп.	7350000			2205000
Математички	20500000			5900000
Физички	5280000			6000000
Хемијски	8400000			7200000
Физичка хемија	3600000			3150000
Биолошки	16000000	1800000		7300000
Географски	20250000			1530000
Универзитетске студије	28000000			4800000
УНИВЕРЗИТЕТ	911369560	118428000	34261200	231646350

V. 1 Будуће финансије

Намера је да се поред постојећих извора финансирања Центра за континуирану едукацију у будућности ослања и на средства из међународних пројеката, средстава привредних субјеката за које би се припремали курсеви и сл.

Стратегија развоја образовања у Републици Србији до 2020. год предвиђа посебна средства за развијање оваквих програма, и у том смислу Универзитет намерава да својим активностима учествује у раду и аплицира за средства у овој области.

VI ЗАКЉУЧАК

Основни мотивациони покретач појединца за додатним учењем и усавршавањем је чињеница да ће његова знања и вештине бити призната на одговарајући начин. Не учи се само у школи, већ и у свакодневним ситуацијама, кроз живот и током читавог живота, а таква знања не треба занемаривати, већ адекватно вредновати и искористити. У друштвима знања потпуно развијање и коришћење људских ресурса одлучујући је чинилац у одржавању конкуренције. Стога су дипломе, сертификати и квалификације важна смерница послодавцима као и појединцима на тржишту рада. Формално образовање вреднује се и доказује дипломом, али велики број знања и вештина стиче се неформалним и информалним учењем. Чињеница да се компјутерска технологија пре усталила у домаћинствима него у школама указује на важност неформалног учења. Ови видови учење посебно долазе до изражаја у контексту доживотног учења, те их је потребно адекватно вредновати и развијати. Универзитет у Београду радом Центра за континуирану едукацију узеће активно учешће у раду у области доживотног учења.